Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (tredje avdelningen)

den 13 december 2017*

”Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik – Restriktiva åtgärder mot Iran i syfte att förhindra kärnvapenspridning – Frysning av tillgångar – Motiveringsskyldighet – Utomobligatoriskt skadeståndsansvar – Tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som har till syfte att ge enskilda rättigheter”

I mål T-692/15,

HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH, Hamburg (Tyskland), företrätt av advokaterna M. Schlingmann och M. Bever,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrätt av M. Bishop och J.-P. Hix, båda i egenskap av ombud,

svarande,

med stöd av

Europeiska kommissionen, inledningsvis företrädd av S. Bartelt och R. Tricot, därefter av Tricot och T. Scharf, samtliga i egenskap av ombud,

intervenient,

angående en talan enligt artikel 268 FEUF om ersättning för den påstådda skada som sökanden lidit till följd av att ha upptagits på förteckningar dels genom rådets genomförandeförordning (EU) nr 668/2010 av den 26 juli 2010 om genomförande av artikel 7.2 i förordning (EG) nr 423/2007 om restriktiva åtgärder mot Iran (EUT L 195, 2010, s. 25) i bilaga V till rådets förordning (EG) nr 423/2007 av den 19 april 2007 om restriktiva åtgärder mot Iran (EUT L 103, 2007, s. 1), dels genom rådets förordning nr 961/2010 av den 25 oktober 2010 om restriktiva åtgärder mot Iran och om upphävande av förordning (EG) nr 423/2007 (EUT L 281, 2010, s. 1) i bilaga VIII till förordning nr 961/2010,

meddelar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen),

sammansatt av ordföranden S. Frimodt Nielsen, samt domarna I. S. Forrester och E. Perillo (referent),

justitiesekreterare: E. Coulon,

* Rättegångsspråk: tyska.

följande

Dom

I. Bakgrund till tvisten

1 HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH (nedan kallat HTTS eller sökanden) är ett tyskt bolag som bildades i mars 2009 av dess enda bolagsman och verkställande direktör N. Bateni. HTTS verkar som fraktmäklare och tillhandahåller tekniskt underhåll av fartyg.

2 Det aktuella målet rör de restriktiva åtgärder som införts för att utöva påtryckningar mot Islamiska republiken Iran för att förmå denna att upphöra med sin spridningskänsliga kärntekniska verksamhet och med att utveckla kärnvapenbärare (nedan kallat kärnvapenspridning). Det handlar närmare bestämt om ett av målen angående åtgärder som vidtagits mot rederiet Islamic Republic of Iran Shipping Lines (nedan kallat IRISL), och de fysiska och juridiska personer som påstått vara kopplade till detta rederi. Bland dessa befann sig enligt Europeiska rådet, HTTS och två andra rederier, nämligen Hafize Darya Shipping Lines (nedan kallat HDSL) och Safiran Pyam Darya Shipping Lines (nedan kallat SAPID).

3 Det ursprungliga upptagandet av HTTS i förteckningarna över personer, enheter och organisationer som är föremål för restriktiva åtgärder i bilaga V till rådets förordning (EG) nr 423/2007 av den 19 april 2007 om restriktiva åtgärder mot Iran (EUT L 103, 2007, s. 1) ägde rum den 26 juli 2010, till följd av ikraftträdandet av rådets genomförandeförordning (EU) nr 668/2010 av den 26 juli 2010 om genomförande av artikel 7.2 i förordning (EG) nr 423/2007 om restriktiva åtgärder mot Iran (EUT L 195, 2010, s. 25). Detta upptagande har inte blivit föremål för någon ogiltighetstalan. Den omständigheten att HTTS uppfördes i förteckningarna över personer, enheter och organisationer som är föremål för restriktiva åtgärder i bilaga VIII till rådets förordning (EU) nr 961/2010 av den 25 oktober 2010 om restriktiva åtgärder mot Iran och om upphävande av förordning (EG) nr 423/2007 (EUT L 281, 2010, s. 1), vilket skedde några månader senare genom nämnda förordning, har däremot bestritts av HTTS och sedan ogiltigförklarats av tribunalen, vilken fann att upptagandet i förteckningarna inte var tillräckligt väl motiverat (se punkt 5 nedan).

4 Enligt förordning nr 668/2010, var det huvudsakliga skälet till att HTTS togs upp i förteckningarna att det ”[h]andla[de] på HDSL:s vägnar i Europa”. Enligt förordning nr 961/2010, var skälet att bolaget ”kontrollera[des] av och/eller agera[de] på uppdrag av IRISL”.

5 Genom dom av den 7 december 2011, HTTS/rådet (T-562/10, EU:T:2011:716), ogiltigförklarade tribunalen förordning nr 961/2010, i den del den avsåg detta bolag, men med verkan från den 7 februari 2012, för att eventuellt göra det möjligt för rådet att under tiden komplettera motiveringen till att HTTS upptogs i förteckningarna. Tribunalen ansåg nämligen att en ogiltigförklaring med omedelbar verkan av förordning nr 961/2010 skulle kunna allvarligt och oåterkalleligt påverka effektiviteten av de restriktiva åtgärder som vidtagits genom förordningen mot Islamiska republiken Iran, eftersom ”det inte [kan] uteslutas att det i sak kan visa sig att det finns grund för att besluta om restriktiva åtgärder mot sökanden” (dom av den 7 december 2011, HTTS/rådet, T-562/10, EU:T:2011:716, punkterna 41 och 42).

6 Efter meddelandet av domen av den 7 december 2011, HTTS/rådet (T-562/10, EU:T:2011:716), upptogs sökanden vid flera tillfällen i förteckningarna av rådet, vilket i samtliga fall bestreds av sökanden och sedan också i samtliga fall ogiltigförklarades av tribunalen i dom av den 12 juni 2013, HTTS/rådet (T-128/12 och T-182/12, ej publicerad, EU:T:2013:312), och dom av den 18 september 2015, HTTS och Bateni/rådet (T-45/14, ej publicerad, EU:T:2015:650).

7 På detta stadium ska det i övrigt erinras om att tribunalen i dom av den 16 september 2013, Islamic Republic of Iran Shipping Lines m.fl./rådet (T-489/10, EU:T:2013:453), likaledes ogiltigförklarade upptagandet av IRISL och andra rederier, däribland HDSL och SAPID, i de förteckningar som rörde dem, av den anledningen att de omständigheter som rådet hade anfört inte motiverade att IRISL upptogs i förteckningen och följaktligen inte heller kunde motivera att restriktiva åtgärder vidtogs och bibehölls som avsåg andra rederier som hade tagits upp i förteckningarna med anledning av deras koppling till IRISL.

8 Genom skrivelse av den 23 juli 2015 riktade sökanden ett skadeståndsanspråk mot rådet med anledning av den skada som bolaget ansåg sig ha lidit till följd av det ursprungliga upptagandet och de följande upptagandena av bolaget i förteckningarna över personer som hade kopplingar till IRISL:s verksamhet.

9 I denna begäran om skadestånd åberopade sökanden den materiella och immateriella skada som bolaget ansåg sig ha lidit, inte endast med anledning av att det upptagits i förteckningarna, vilket hade beslutats i förordning nr 668/2010 och förordning nr 961/2010, och är föremål för detta mål, utan även den skada som åsamkats på grund av senare upptaganden och återupptaganden i förteckningarna (se punkt 6 ovan). Den ekonomiska skadan uppgick således till sammanlagt 11 928 939 euro och den ideella skadan till 250 000 euro, för perioden från och med den 26 juli 2010 till och med den 18 september 2015.

10 Genom skrivelse av den 16 oktober 2015 avslog rådet denna begäran.

II. Förfarandet och parternas yrkanden

11 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 25 november 2015 väckte sökanden förevarande talan.

12 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 15 april 2016 ansökte Europeiska kommissionen om att få intervenera till stöd för rådets yrkanden. Genom beslut av den 13 maj 2016, beviljade ordföranden på sjunde avdelningen denna ansökan i överensstämmelse med artikel 144.4 i tribunalens rättegångsregler.

13 Den 30 augusti 2016 delgavs parterna underrättelsen att det skriftliga förfarandet hade avslutats. Parterna framställde inte någon begäran om muntlig förhandling inom den frist på tre veckor räknat från delgivningen som föreskrivs i artikel 106.2 i rättegångsreglerna.

14 Genom beslut meddelat av tribunalens ordförande den 5 oktober 2016, tilldelades förevarande mål en ny referent på tredje avdelningen.

15 Den 30 maj 2017 meddelade domstolen dom i mål Safa Nicu Sepahan/rådet (C-45/15 P, EU:C:2017:402), varvid den ogillade överklagandet och anslutningsöverklagandet av domen av den 25 november 2014, Safa Nicu Sepahan/rådet (T-384/11, EU:T:2014:986).

16 Genom beslut av den 8 juni 2017 som delgavs parterna följande dag, beslutade tribunalen, då den ansåg sig ha tillräckligt underlag för att avgöra målet på handlingarna och parterna inte hade gjort någon framställan i detta avseende (se punkt 13 ovan), att den skulle avgöra målet utan att inleda den muntliga delen av förfarandet i enlighet med artikel 106.3 i rättegångsreglerna.

17 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 12 juni 2017, begärde sökanden muntlig förhandling med anledning av att domstolen meddelat domen av den 30 maj 2017, Safa Nicu Sepahan/rådet (C-45/15 P, EU:C:2017:402). Sökanden begärde också att tribunalen, som en åtgärd för processledning, skulle höra bolagets verkställande direktör och ena bolagsman, N. Bateni, särskilt angående omfattningen av den påstådda ekonomiska och ideella skada som det lidit.

18 Genom beslut av den 20 juni 2017 fastställde tribunalen för det första sitt beslut av den 8 juni 2017 (se punkt 16 ovan). I fråga om sökandens begäran om muntlig förhandling fann tribunalen nämligen att begäran hade framställts efter utgången av den föreskrivna fristen (se punkt 13 ovan) och den konstaterade också att det saknades nya omständigheter som i förekommande fall kunde motivera en muntlig förhandling. Domen av den 30 maj 2017, Safa Nicu Sepahan/rådet (C-45/15 P, EU:C:2017:402), vilken sökanden hade åberopat till stöd för sin begäran om muntlig förhandling, hade nämligen endast fastställt domen av den 25 november 2014, Safa Nicu Sepahan/rådet (T-384/11, EU:T:2014:986). Följaktligen kunde inte denna dom motivera inledandet av ett muntligt förfarande. För det andra beviljade inte tribunalen den begärda åtgärden för processlednings, vilken avsåg hörande av N. Bateni, med motiveringen att den bedömde att handlingarna i målet och relevant rättspraxis på området för bedömning av en skada som uppkommit till följd av en rättsstridig restriktiv åtgärd (se även punkt 93 nedan) utgjorde tillräckligt underlag för att avgöra målet på handlingarna.

19 Sökanden har yrkat att tribunalen ska

– förplikta rådet att till sökanden utge skadestånd med 2 513 221,50 euro för den ekonomiska och ideella skada sökanden lidit genom att upptas på förteckningar över personer, enheter och organ i bilaga V till förordning nr 423/2007 och i bilaga VIII till förordning nr 961/2010 (nedan sammantagna kallade de omtvistade förteckningarna),

– förplikta rådet att betala dröjsmålsränta enligt en räntesats som är två procentenheter högre än den ränta som Europeiska centralbanken tillämpar på sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner, räknat från den 17 oktober 2015, samt

– förplikta rådet att ersätta rättegångskostnaderna.

20 Rådet har yrkat, med stöd av kommissionen, att tribunalen ska

– avvisa talan i den del den inte kan tas upp till sakprövning och i övriga delar ogilla talan, samt

– förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

III. Rättslig bedömning

A. Föremålet för talan

21 Vad angår föremålet för talan framhåller tribunalen inledningsvis att sökanden i huvudsak har gjort gällande att bolaget ”till att börja med” endast begär ersättning för den skada som det har lidit från och med den 26 juli 2010 till följd av det upptagits i förteckningarna över personer, enheter och organ i bilaga V till förordning nr 423/2007 genom förordning nr 668/2010, och från och med den 25 oktober 2010, till följd av att det upptagits i förteckningen över personer, enheter och organ i bilaga VIII till förordning nr 961/2010 genom förordning nr 961/2010 (se punkt 5 ovan).

22 Den skada för vilken sökanden ha begärt skadestånd, det vill säga den skada som orsakats av att sökanden två gånger togs upp på ovannämnda förteckningar skulle således, vad gäller tillämpningen i tiden, ha lidits under perioden från och med den 26 juli 2010, som är dagen för det ursprungliga upptagandet av sökanden i förteckningarna över juridiska personer med koppling till IRIS, till och med den 23 januari 2012, som är dagen för antagandet av rådets genomförandeförordning (EU) nr 54/2012 av den 23 januari 2012 om genomförande av förordning nr 961/2010 (EUT L 19, 2012, s. 1). Denna dag upphörde nämligen rättsverkningarna av upptagandet av sökandens namn vilket hade beslutats genom förordning nr 961/2010.

B. Det rättegångshinder som bygger på att sökandens skadeståndstalan är preskriberad

23 Artikel 46 i stadgan för Europeiska unionens domstol som enligt artikel 53 i stadgan är tillämplig på förfarandet vid tribunalen, har följande lydelse:

”Talan mot unionen om ansvar i utomobligatoriska rättsförhållanden ska preskriberas fem år efter den händelse som föranleder ansvarstalan. Preskription ska avbrytas genom att talan väcks vid domstolen eller genom att den skadelidande dessförinnan gör framställning hos en av unionens behöriga institutioner. I sistnämnda fall ska talan väckas inom den frist av två månader som anges i artikel 263 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt; bestämmelserna i artikel 265 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska tillämpas i förekommande fall …”

24 Utan att formellt, genom särskild handling, framställa en invändning om rättegångshinder, har rådet gjort gällande i dupliken att talan inte kan tas upp till sakprövning på grund av att preskriptionsfristen i artikel 46 i stadgan för Europeiska unionens domstol har löpt ut. Rådet har påstått att den talan som väcktes den 25 november 2015 grundades på rättsakter som antagits mer än fem år tidigare, det vill säga den 26 juli 2010 i fråga om förordning nr 668/2010 och den 25 oktober 2010, i fråga om förordning nr 961/2010.

25 I vart fall anser rådet att talan delvis inte kan tas upp till sakprövning med anledning av att sökandens rätt att väcka skadeståndstalan har preskriberats, såvitt avser den påstådda skada som uppkommit före den 25 november 2010, det vill säga fem år innan sökanden väckte talan genom ansökan som faktiskt inkom till tribunalens kansli den 25 november 2015.

26 Mot bakgrund av förhållandena i det aktuella fallet bedömer tribunalen att det är lämpligt av processekonomiska skäl och med hänsyn till kravet på en god rättsskipning att först pröva sakfrågorna utan att på detta stadium uttala sig om huruvida det föreligger rättegångshinder på grund av att talan är preskriberad (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 mars 2006, Yedaş Tarim ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret/rådet och kommissionen, T-367/03, EU:T:2006:96, punkt 30 och där angiven rättspraxis).

C. Prövning i sak

27 Sökanden har åberopat två grunder som rör det rättsstridiga agerande som sökanden vill tillskriva Europeiska unionen och som eventuellt skulle kunna leda till att unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar aktualiseras. Den första grunden avser åsidosättande av motiveringsskyldigheten och den andra grunden gäller åsidosättande av de materiella villkoren för sökandens upptagande i de omtvistade förteckningarna.

28 Innan dessa båda grunder prövas ska det inledningsvis erinras om de kriterier som uppställts i rättspraxis i samband med en skadeståndstalan för bedömningen av villkoret angående det rättsstridiga agerande som den berörda institutionen kritiseras för.

1. Inledande synpunkter på rättspraxis bedömningskriterier i samband med en skadeståndstalan

29 Det följer av fast rättspraxis att konstaterandet av att en unionsrättsakt är rättsstridig, exempelvis i samband med en skadeståndstalan, är det inte tillräckligt, hur beklagligt detta än är, för att unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar på grund av att en av dess institutioner har agerat rättsstridigt, härigenom automatiskt ska aktualiseras. För att detta villkor ska var uppfyllt kräver rättspraxis nämligen att sökanden styrker, för det första, att institutionen i fråga inte enbart har begått en rättsstridig handling utan att den rättsregel som har överträtts har till syfte att ge enskilda rättigheter (se dom av den 4 juli 2000, Bergaderm och Goupil/kommissionen, T-352/98 P, EU:C:2000:361, punkt 42 och där angiven rättspraxis). Det ankommer sedan på sökanden att visa att även de övriga två nödvändiga villkoren är uppfyllda för att unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar ska aktualiseras, nämligen att överträdelsen är tillräckligt klar och att det finns ett direkt orsakssamband mellan skadan och det rättsstridiga agerandet i fråga.

30 När det särskilt rör sig om restriktiva åtgärder, preciserade domstolen för övrigt i sin dom av den 30 maj 2017, Safa Nicu Sepahan/rådet (T-45/15 P, EU:C:2017:402, punkt 62), med stöd av sin fasta rättspraxis, att ”det ankommer … på den part som gör gällande att unionen har ett utomobligatoriskt skadeståndsansvar att anföra övertygande bevisning avseende förekomsten och utsträckningen av den skada som parten åberopar … och att bevisa att det finns ett tillräckligt direkt orsakssamband mellan den berörda institutionens handlande och den skada som görs gällande”.

31 Det framgår likaledes av fast rättspraxis att kravet på bevis för en tillräckligt klar överträdelse syftar, särskilt såvitt avser området för restriktiva åtgärder, till att förhindra att det uppdrag i unionens och dess medlemsstaters intresse som den berörda institutionen har att fullgöra, inte hindras av risken för att denna institution slutligen måste ersätta skada som de personer som berörs av dessa rättsakter eventuellt kan lida, dock utan att dessa enskilda därigenom tvingas bära de materiella och immateriella konsekvenserna av flagranta och oursäktliga underlåtelser som den berörda institutionen gjort sig skyldig till (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juli 2007, Schneider Electric/Commission, T-351/03, EU:T:2007:212, punkt 125, dom av den 23 november 2011, Sison/rådet, T-341/07, EU:T:2011:687, punkt 34, och dom av den 25 november 2014, Safa Nicu Sepahan/rådet, T-384/11, EU:T:2014:986, punkt 51).

32 Efter dessa inledande synpunkter anser tribunalen att det är lämpligt att först pröva sökandens andra grund och därefter den första.

2. Den andra grunden: Åsidosättande av de materiella villkoren för upptagande i förteckningarna

a) Parternas argument

33 Sökanden har hävdat att rådet inte i tillräcklig mån har motiverat, med stöd av konkreta faktiska omständigheter, varför bolaget togs upp i de omtvistade förteckningarna. Sökanden har dessutom anfört att tribunalen i domen av den 12 juni 2013, HTTS/rådet (T-128/12 och T-182/12, ej publicerad, EU:T:2013:312) (se punkt 6 ovan), slog fast att rådets förordning nr 267/201 av den 23 mars 2012 om restriktiva åtgärder mot Iran och om upphävande av förordning nr 961/2010 (EUT L 88, 2012, s. 1) var behäftad med en uppenbart oriktig bedömning på grund av att rådet inte hade visat att sökanden faktiskt kontrollerades av IRISL.

34 Genom att således stödja sig på domen av den 25 november 2014, Safa Nicu Sepahan/rådet (T-384/11, EU:T:2014:986), har sökanden först gjort gällande att rådet inte förfogade över något utrymme för skönsmässig bedömning i samband med sin plikt att visa att de omtvistade restriktiva åtgärderna var välgrundade, eftersom denna plikt följer av den skyldighet som åligger rådet att iaktta de grundläggande rättigheterna, särskilt rätten till ett effektivt domstolsskydd.

35 Tribunalen framhåller att de bevis och upplysningar som rådet tillhandahöll i efterhand i vart fall inte kan beaktas på detta stadium och att det följaktligen inte är möjligt att retroaktivt korrigera rådets åsidosättande av sin skyldighet att styrka att de omtvistade restriktiva åtgärderna var välgrundade vid den tidpunkt då de vidtogs.

36 För övrigt konstaterade tribunalen i punkt 55 i domen av den 12 juni 2013, HTTS/rådet (T-128/12 och T-182/12, ej publicerad, EU:T:2013:312) (se punkt 6 ovan), att rådet vid tidpunkten för antagandet av förordning nr 961/2010, ännu inte förfogade över vare sig de relevanta uppgifter som rådet lade fram senare eller de uppgifter som Förbundsrepubliken Tyskland lade fram i egenskap av intervenient i det förfarande som ledde till denna dom. Vad gäller de rapporter som hade upprättats av Förenta nationernas (FN) expertgrupper år 2012 och år 2013, vilka rådet har åberopat i det aktuella fallet, har de också upprättats efter antagandet av förordningen.

37 I andra hand har sökanden anfört att de uppgifter som rådet tillhandahöll i efterhand i målet T-182/12, HTTS/rådet (se punkt 6 ovan), inte heller kunde motivera att sökanden upptogs i de omtvistade förteckningarna. Dessa handlingar kan i vart fall inte styrka att sökanden verkligen ”ägdes eller kontrollerades” av IRISL. Handlingarna visar endast att sökanden bedrev verksamhet som fraktmäklare för SAPID:s och HDSL:s räkning.

38 Därefter har sökanden hävdat, med stöd av domen av den 16 september 2013, Islamic Republic of Iran Shipping Lines m.fl./rådet (T-489/10, EU:T:2013:453) (se punkt 7 ovan), att det följer av denna dom att förekomsten av band mellan sökandena, å ena sidan, och IRISL, SAPID eller HDSL, å andra sidan, inte kunde motivera att sökandena togs upp i de omtvistade förteckningarna. I den ovannämnda domen konstaterade nämligen tribunalen att rådet inte hade visat att IRISL var direkt involverat i spridningskänslig kärnteknisk verksamhet.

39 Av alla dessa skäl drar sökanden den slutsatsen att rådet har åsidosatt klara och precisa bestämmelser som inte ger upphov till tillämpnings- eller tolkningssvårigheter och inte rör en särskild komplex situation. Rådet har således åsidosatt de skyldigheter som åligger en normalt aktsam och noggrann myndighet enligt de kriterier som för övrigt fastställts i fast rättspraxis från unionsdomstolen, exempelvis i dom av den 23 november 2011, Sison/rådet (T-341/07, EU:T:2011:687, punkterna 36 och 37), dom av den 25 november 2014, Safa Nicu Sepahan/rådet (T-384/11, EU:T:2014:986, punkt 53), och dom av den 18 februari 2016, Jannatian/rådet (T-328/14, ej publicerad, EU:T:2016:86, punkt 44).

40 Rådet har gjort gällande i dupliken att anmärkningen angående åsidosättandet av skyldigheten att tillhandahålla bevisning till stöd för skälen till upptagande i de omtvistade förteckningarna har framställts för sent, av den anledningen att det rör sig om en ny grund som sökanden har åberopat först i samband med repliken.

41 I sak har rådet med stöd av kommissionen, vilken har anslutit sig till rådets synpunkter, gjort gällande att det inte har gjort sig skyldigt till en tillräckligt klar överträdelse och det bestrider sökandens argument i deras helhet.

b) Tribunalens bedömning

42 Det ska erinras om att enligt fast rättspraxis är en skadeståndstalan i enlighet med artikel 340 andra stycket FEUF en självständig form av talan som skiljer sig från en talan om ogiltigförklaring i det att den inte syftar till att undanröja en bestämd rättsakt utan till att ersätta den skada som vållats av en unionsinstitution (dom av den 2 december 1971, Zuckerfabrik Schöppenstedt/rådet, 5/71, EU:C:1971:116, punkt 3, och dom av den 18 september 2014, Georgias m.fl./rådet och kommissionen T-168/12, EU:T:2014:781, punkt 32).

43 Det är dessutom vedertaget att det genom artikel 215 FEUF, som i detta fördrag utgör den rättsliga grund som gör det möjligt för rådet att vidta restriktiva åtgärder gentemot fysiska och juridiska personer, har inrättats en länk mellan de mål som anges i EU-fördraget på området för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp) vilka unionen och medlemsstaterna eftersträvar (se, särskilt, artikel 24.3 FEU som föreskriver att medlemsstaterna aktivt och förbehållslöst ska stödja unionens utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet och respektera unionens åtgärder på detta område) och unionens agerande rörande ekonomiska åtgärder som omfattas av EUF-fördraget och som är nödvändiga för att uppnå dessa mål (se för ett liknande resonemang, dom av den 28 mars 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, punkt 89 och där angiven rättspraxis).

44 I detta sammanhang är den individuella restriktiva åtgärd som en icke-statlig enhet kan vara föremål för, exempelvis frysning av tillgångar, inte i sig en självständig rättsakt av rådet i form av en straffrättslig eller administrativ påföljd som vidtagits gentemot denna enhet. Den är däremot en nödvändig restriktiv åtgärd, i den mening som avses i artikel 215.2 FEUF, som syftar till att genomföra denna specifika politik som är avsedd att göra det möjligt för unionen att gradvis uppnå det konkreta resultat som den eftersträvar inom ramen för internationella relationer, det vill säga, i detta fall att få Islamiska republiken Irans spridningskänsliga kärntekniska verksamhet att upphöra.

45 Det ska framhållas att det även enligt fast rättspraxis följer att det övergripande målet att bevara freden och stärka den internationella säkerheten i enlighet med målen för unionens yttre åtgärder som anges i artikel 21 FEU kan motivera att beslut att genomföra rättsakter som antagits av unionen för att förverkliga detta grundläggande mål får negativa konsekvenser, även betydande sådana, för vissa ekonomiska aktörer (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 mars 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, punkt 150 och där angiven rättspraxis).

46 Vid bedömningen av den berörda institutionens agerande är således tribunalen, när den ska avgöra en skadeståndstalan som väckts av en ekonomisk aktör, även skyldig att mot bakgrund av bestämmelserna i artikel 215.2 FEUF ta hänsyn till detta för unionens utrikespolitik grundläggande syfte, utom när aktören kan visa att rådet på ett flagrant och oursäktligt sätt har åsidosatt sina bindande förpliktelser eller på samma sätt åsidosatt en grundläggande rättighet som erkänns av unionen.

47 Under dessa förhållanden kan inte unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar anses ha aktualiserats automatiskt, i synnerhet mot bakgrund av den gradvisa utvecklingen under den period som omfattas av de faktiska omständigheter som är föremål för förevarande talan, de stränga restriktiva åtgärder som rådet vidtog som en reaktion på Islamiska republiken Irans spridningskänsliga kärntekniska verksamhet samt ingripandet i HTTS affärsverksamhet och i dess frihet att styra över sin egen ekonomi till följd av frysningen av dess ekonomiska tillgångar vilken ålagts bolaget genom den ifrågavarande restriktiva åtgärden. Det krävs ytterligare, enligt de kriterier som uppställts i rättspraxis till följd av domen av den 4 juli 2000, Bergaderm och Goupil/kommissionen (C-352/98 P, EU:C:2000:361, punkt 42 och där angiven rättspraxis) (se punkt 29 ovan), att den domstol som prövar huruvida det föreligger ett utomobligatoriskt skadeståndsansvar kan konstatera i det aktuella fallet att det begåtts flagranta och oursäktliga underlåtelser eller gjorts uppenbart oriktiga bedömningar från den berörda institutionens sida vad gäller förekomsten av påstådda band mellan det berörda bolaget och övriga berörda bolag, i första hand IRISL.

48 En eventuell ogiltigförklaring av en eller flera av rådets rättsakter vilka gett upphov till den skada som sökanden har gjort gällande, utgör inte, även om en sådan ogiltigförklaring har beslutats genom en dom som meddelats av tribunalen före skadeståndstalans väckande, ett bevis som inte kan vederläggas för ett tillräckligt klart åsidosättande från denna institutions sida, som gör det möjligt att fastställa unionens skadeståndsansvar i kraft av själva rättsförhållandet (*ipso jure*).

49 Det ska vidare framhållas att en talan om utomobligatoriskt skadeståndsansvar, till skillnad från en talan om ogiltigförklaring, kan väckas inom fem år från det att den faktiska omständighet inträffade som orsakade den ifrågavarande skadan. Följaktligen har den institution vars utomobligatoriska skadeståndsansvar ifrågasätts i princip rätt att till sin fördel göra gällande alla relevanta omständigheter som uppkommit innan skadeståndstalan väcks mot institutionen inom den ovan angivna fristen, på samma sätt som sökanden kan styrka räckvidden och betydelsen av sin skada genom att använda sig av bevismaterial som hänför sig till tiden efter det att skadan uppkommit.

50 Vad angår institutionens möjligheter att till sin fördel göra gällande alla relevanta omständigheter som uppkommit innan skadeståndstalan väcks mot den, ska det preciseras att denna möjlighet svarar mot den behöriga domstolen skyldighet att, med iakttagande av den kontradiktoriska principen, avgöra relevansen och betydelsen av de faktiska omständigheter som de berörda parterna anfört, för att ta ställning till om unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar eventuellt har aktualiserats. Denna möjlighet är särskilt motiverad på unionens verksamhetsområde, exempelvis på området för Gusp, vilket på grund av sina syften och sitt innehåll ska omfattas av särskilda regler och förfaranden som specifikt fastställts i fördragen (se artikel 24.1 andra stycket FEU) och som är särskilt avsedda att i förekommande fall beakta hur situationen utvecklas med tiden i faktiskt och rättsligt avseende, vilket är föremålet för unionens internationella agerande.

51 Om de uppgifter tillskrevs en verkningslös karaktär som den berörda institutionen tillhandahållit inom ramen för en skadeståndstalan, när denna på grundval av ett beslut som antagits enligt avdelning V kapitel 2 i EU-fördraget, med stöd av artikel 215.2 FEUF har vidtagit den ifrågavarande åtgärden frysning av tillgångar, skulle detta vara detsamma som att allvarligt hindra det effektiva utövandet av den behörighet som fördragen tillerkänner unionsinstitutionerna på området för Gusp genom att föreskriva att dessa kan vidta de nödvändiga restriktiva åtgärderna till stöd för genomförandet av denna politik.

52 Mot bakgrund av dessa premisser ska det i förevarande mål erinras om att tribunalen i punkterna 41 och 42 i domen av den 7 december 2011, HTTS/rådet (T-562/10, EU:T:2011:716), ansåg att en ogiltigförklaring med omedelbar verkan av förordning nr 961/2010 allvarligt och oåterkalleligt kan påverka effektiviteten av de restriktiva åtgärder som vidtagits genom förordningen mot Islamiska republiken Iran, eftersom det ”inte [ska] uteslutas att det i sak kan visa sig att det finns grund för att besluta om restriktiva åtgärder mot sökanden”.

53 Inom ramen för den aktuella skadeståndstalan kan tribunalen således inte bortse ifrån de relevanta skäl och de bevis som åberopats till dess fördel av rådet, i syfte att visa att villkoret för att unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar skulle aktualiseras inte var uppfyllt.

54 Vad därefter gäller den första anmärkning som sökanden framfört angående ett tillräckligt klart åsidosättande av de materiella villkor som motiverar att bolaget upptas på de omtvistade förteckningarna, och detta med anledning av en indirekt koppling mellan sökandens och IRISL:s ekonomiska verksamheter (se punkt 4 ovan), ska det först framhållas att rådets påstående att detta argument framfördes för sent (se punkt 40 ovan) inte är relevant, då sökanden redan vid tidpunkten för väckandet av skadeståndstalan grundade sitt skadeståndsyrkande bland annat på detta argument och således på ett logiskt sätt utvecklade den nu aktuella grunden.

55 När det emellertid inledningsvis angår kvalifikationen bolag som ”ägs eller kontrolleras av en annan enhet” vilken enligt sökanden inte kan tillämpas på bolaget, eftersom det varken ägs eller kontrolleras av IRISL, är det tillräckligt att nämna att detta begrepp i det aktuella fallet inte har samma innebörd som det begrepp som generellt används i bolagsrätten när det rör sig om att fastställa det ekonomiska ansvaret för ett bolag vars beslut i juridiskt hänseende kontrolleras av en annan ekonomisk enhet.

56 Vid bedömningen av en restriktiv åtgärds lagenlighet avser nämligen detta begrepp den situation där den fysiska eller juridiska person som är involverad i spridningskänslig kärnteknisk verksamhet i den stat som det rör sig om är kapabel att påverka de kommersiella val som görs av ett annat företag med vilket det har affärsförbindelser, och detta gäller även om det inte finns några juridiska band mellan dessa båda ekonomiska enheter i form av äganderätt till egendom eller delägande i aktiekapitalet.

57 Domstolen har för övrigt uttryckligen slagit fast att frågan huruvida det är fråga om en enhet som ”ägs eller kontrolleras” ska avgöras från fall till fall av rådet. Hänsyn ska bland annat tas till graden av ägande av och kontroll över enheten i fråga och institutionen förfogar härvidlag över ett visst utrymme för skönsmässig bedömning (dom av den 12 juni 2013, HTTS/rådet, T-128/12 och T-182/12, ej publicerad, EU:T:2013:312, punkt 48, och dom av den 6 september 2013, Bateni/rådet, T-42/12 och T-181/12, ej publicerad, EU:T:2013:409, punkt 45. Se även, för ett liknande resonemang, dom av den 13 mars 2012, Melli Bank/rådet, C-380/09 P, EU:C:2012:137, punkterna 40–42).

58 De upplysningar och de bevis som rådet har åberopat i det aktuella fallet utgör emellertid relevanta indicier som är tillräckligt precisa och sinsemellan överensstämmande för att det ska vara möjligt att dra slutsatsen, inom ramen för denna skadeståndstalan, att det åtminstone förefaller sannolikt att HTTS ”kontrollera[des] av och/eller agera[de] på uppdrag av IRISL”.

59 Sådana omständigheter som exempelvis sökandens verksamhet i egenskap av fraktmäklare för de enheters räkning som är nära förbundna med IRISL, bland vilka somliga, det vill säga HDSL och SAPID, använde fartyg som hade ställts till deras förfogande av IRISL, de ekonomiska förbindelserna mellan sökanden, å ena sidan, och HDSL och SAPID, å andra sidan, samt mellan sökanden och IRISL:s dotterbolag i unionen, vilka intygas av förhörsrapporten av den 31 december 2010, befattningen som direktör för IRISL:s juridiska avdelning vilken tidigare innehades av sökandens verkställande direktör, N. Bateni, och slutligen sökandens och IRISL Europes gemensamma adress, utgör ett antal relevanta och samstämmiga indicier, vilka för övrigt inte har bestritts av sökanden, på att det finns nära band mellan detta bolag och IRISL. Såsom rådet för övrigt har erinrat om, underströk tribunalen i domen av den 12 juni 2013, HTTS/rådet (T-128/12 och T-182/12, ej publicerad, EU:T:2013:312, punkt 56), att även om tribunalen i samband med en talan om ogiltigförklaring som väckts vid den, inte kunde ta i beaktande de upplysningar som Förbundsrepubliken Tyskland tillhandahållit, vilka för övrigt inbegrep en del av de ovannämnda indicierna, var det inte uteslutet att dessa upplysningar kunde göra det möjligt att ”på grund av deras detaljerade och relevanta natur, motivera upptagandet av sökanden” i de omtvistade förteckningarna.

60 Det följer således av alla de uppgifter och indicier som lagts fram i förevarande mål av rådet att det genom att vidta den ifrågavarande restriktiva åtgärden frysning av tillgångar, inte har gjort sig skyldigt till flagranta och oursäktliga underlåtelser eller uppenbart oriktiga bedömningar av innebörden i HTTS affärsförbindelser med IRISL och via detta bolag, med Islamiska republiken Irans spridningskänsliga kärntekniska verksamhet, som kan motivera – om de övriga villkoren för aktualiserande av unionens skadeståndsansvar var uppfyllda – att HTTS erhåller gottgörelse för de skador som bolaget lidit till följd härav (se punkt 59 ovan). I vart fall har sökanden inte företett tillräckligt klara och relevanta bevis för att rådet ska tillskrivas ansvar för att ha begått sådana allvarliga och oursäktliga underlåtelser.

61 Härav följer att den första anmärkningen ska avfärdas, angående ett tillräckligt klart åsidosättande av de materiella villkoren för upptagande i förteckningarna på grund av att rådet inte hade styrkt, med stöd av tillräcklig bevisning att sökanden kontrollerades av IRISL.

62 Vad angår den andra anmärkningen angående avsaknaden av motivering till det omtvistade upptagandet av HTTS på de omtvistade förteckningarna, denna gång efter det att tribunalen hade ogiltigförklarat upptagandet av IRISL och andra rederier, däribland HDSL och SAPID i förteckningarna, ska det på nytt framhållas (se punkt 48 ovan) att en ogiltigförklaring av dessa

sistnämnda upptaganden i de omtvistade förteckningarna inte, i sig, räcker för att visa att de ovannämnda upptagandena av HTTS i de omtvistade förteckningarna var behäftade med en tillräckligt klar rättsstridighet för att även kunna aktualisera unionens skadeståndsansvar.

63 Tribunalen erinrar om att när sökanden togs upp i de omtvistade förteckningarna, först genom förordning nr 668/2010 och därefter genom förordning nr 961/2010, hade upptagandena av IRISL, HDSL och SAPID ännu inte ogiltigförklarats. Sedan måste det särskilt konstateras att rådet med rätta har gjort gällande att upptagandet av IRISL i det aktuella fallet väsentligen grundades på en rapport från Förenta nationernas säkerhetsråds sanktionskommitté i vilken det fastställdes att detta bolag i tre uppenbara fall åsidosatt det vapenembargo som infördes genom säkerhetsrådets resolution 147(2007). Mot bakgrund av slutsatserna i rapporten kan emellertid konstaterandet att IRISL var involverat i Islamiska republiken Irans spridningskänsliga kärntekniska verksamhet, inom ramen för den aktuella skadeståndstalan, inte betraktas som uppenbart oriktig, vilket för övrigt inte heller på ett underbyggt sätt har bestritts av sökanden. Följaktligen är det inte möjligt att på grundval av den senare ogiltigförklaringen av upptagandet av IRISL, SAPID och HDSL i förteckningarna, vilken nu har åberopats av sökanden, dra slutsatsen att rådet har gjort en uppenbart oriktig bedömning som är så allvarlig och oursäktlig att den kan aktualisera unionen utomobligatoriska skadeståndsansvar.

64 Under dessa förhållanden kan rådet definitivt inte kritiseras för att – genom att lägga de band som finns mellan sökanden och IRISL till grund för upptagandet av sökanden på de omtvistade förteckningarna – gjort sig skyldig till en oegentlighet som inte skulle ha begåtts under liknande omständigheter av en normalt aktsam och noggrann myndighet vilken fördraget anförtror specifika befogenheter i form av antagandet av restriktiva åtgärder som betraktas som nödvändiga inom ramen för unionens agerande för att säkerställa upprätthållandet av freden och den internationella säkerheten vilka kan hotas av Islamiska republiken Irans spridningskänsliga kärntekniska verksamhet (se punkt 44 ovan).

65 Härav följer att tribunalen inte heller godtar den andra anmärkningen om upptagandet i de omtvistade förteckningarna efter den ursprungliga ogiltigförklaringen (*ex tunc*) av upptagandet av IRISL, HDSL och SAPID. Talan kan därför inte vinna bifall såvitt avser den av sökanden anförda andra grunden.

66 Därmed är det mot bakgrund av det ovan anförda lämpligt att pröva sökandens första grund till stöd för sin begäran om skadestånd.

3. Huruvida motiveringsskyldigheten har åsidosatts

a) Parternas argument

67 För att visa att den påstådda bristen på motivering till upptagandet på de omtvistade förteckningarna utgör ett tillräckligt klart åsidosättande av en rättsregel som har till syfte att ge enskilda rättigheter, har sökanden i huvudsak åberopat, till stöd för denna grund, domen av den 7 december 2011, HTTS/rådet (T-562/10, EU:T:2011:716), genom vilken upptagandet av sökanden i förteckningen i bilaga VIII till förordning nr 961/2010 ogiltigförklarades (se punkt 5 ovan). Sökanden har väsentligen anfört att tribunalen i den domen särskilt betonade att motiveringsskyldigheten utgör en allmän unionsrättslig princip från vilken undantag endast får göras på grund av tvingande hänsyn. Därför borde sökanden i princip ha delgetts skälen till att bolaget togs upp i förteckningarna samtidigt med delgivningen av den rättsakt som gick sökanden emot.

68 Sedan har sökanden anfört, för första gången i repliken, till stöd för denna grund att åsidosättandet av motiveringsskyldigheten samt bristen på delgivning av de specifika och konkreta skälen till att bolaget togs upp på de omtvistade förteckningarna i det aktuella fallet även inskränkte dess rätt till ett effektivt

domstolsskydd. Rådet har således åsidosatt en grundläggande unionsrättslig bestämmelse, som har till uppgift att skydda de enskilda och vars åsidosättande kan ge upphov till skadeståndsansvar för unionen.

69 I det aktuella fallet är motiveringen i ännu högre grad otillräcklig och kan således utgöra en allvarlig och oursäktlig underlåtenhet från rådets sida, i synnerhet som institutionen innan domen av den 7 december 2011, HTTS/rådet (T-562/10, EU:T:2011:716), meddelades inte hade företett någon bevisning som kunde understödja HTTS upptagande i bilaga VIII till förordning nr 961/2010. Sökanden har härvidlag åberopat sina skrivelser av den 10 och den 13 september 2010, genom vilka bolaget hade begärt att rådet skulle överväga att ompröva sitt beslut att ta upp sökanden i de omtvistade förteckningarna. Sökanden hade även översänt vissa handlingar i detta ämne och sin skrivelse av den 23 november 2010, enligt vilken sökanden önskade få tillgång till sin akt.

70 Rådet har slutligen åsidosatt sökandens rätt till ett effektivt domstolsskydd, i och med att sökanden efter varje dom där upptagandet av HTTH i de omtvistade förteckningarna ogiltigförklarats, omedelbart återupptogs i dessa, helt enkelt med stöd av en något förändrad motivering i förhållande till den ursprungliga. För övrigt avslöjar rådets agerande den attityd som det ständigt uppvisat gentemot sökanden.

71 Rådet har med stöd av kommissionen bestritt HTTS argument.

b) Tribunalens bedömning

72 Före prövningen i sak av de olika anmärkningar som rör sökandens första grund, finns det anledning att på det processuella planet undersöka den invändning om rättegångshinder som rådet har framställt på grundval av att sökanden, först i repliken påstod att det dels skett ett åsidosättande av rätten till ett effektivt domstolsskydd, dels saknades uppgifter som kunde styrka att upptagandet i de omtvistade förteckningarna var välgrundat och att dessa påståenden därför hade framförts för sent.

1) Huruvida, för det första, argumentet om åsidosättande av rätten till ett effektivt domstolsskydd framfördes för sent

73 Här ska inledningsvis den anmärkningen enligt vilken rådet automatiskt skulle ha tagit upp sökanden i de omtvistade förteckningarna – trots domarna om ogiltigförklaring av den 7 december 2011, HTTS/rådet (T-562/10, EU:T:2011:716), och av den 12 juni 2013, HTTS/rådet (T-128/12 och T-182/12, ej publicerad, EU:T:2013:312) (se punkt 70 ovan) – underkännas som verkningslös. Den aktuella tvisten, såsom den har begränsats tidsmässigt av sökanden själv har nämligen inte till föremål en begäran om ersättning för den skada som HTTS skulle ha lidit till följd av att sökanden togs upp i förteckningarna efter det att var och en av dessa domar hade meddelats, utan om ersättning för den skada som sökanden påstår sig ha lidit under perioden från den 26 juli 2010 till den 23 januari 2012 (se punkt 22 ovan). Följaktligen saknar rådets agerande efter den 23 januari 2012 all relevans i förevarande mål.

74 Rådet har invänt mot sökandens båda kompletterande argument i repliken att dessa framfördes för sent. Tribunalen noterar att HTTS i sin ansökan tydligt satte motiveringsskyldigheten för upptagandet i förteckningarna av personer med koppling till IRSL, i relation till rådets skyldighet att delge sökanden skälen härtill (se punkt 67 ovan).

75 Det framgår emellertid av fast rättspraxis att rätten till ett effektivt domstolsskydd innebär att den unionsinstitution som antar en rättsakt som innebär restriktiva åtgärder gentemot en person eller en icke-statlig enhet, i så stor utsträckning som möjligt, ska upplysa den berörda personen eller den berörda enheten om de skäl som ligger till grund för rättsakten, antingen vid den tidpunkt då beslutet antas eller, i vart fall, så snart som möjligt efter det att beslutet antagits, i syfte att göra det möjligt för

dessa personer och icke-statliga enheter att på ett ändamålsenligt sätt utöva sin rätt att väcka talan (dom av den 16 november 2011, Bank Melli Iran/rådet, C-548/09 P, EU:C:2011:735, punkt 47, och där angiven rättspraxis, och dom av den 18 juli 2013, kommissionen m.fl./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P och C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 100).

76 Skyldigheten att motivera en rättsakt som går någon emot följer nämligen enligt fast rättspraxis av principen om iakttagande av rätten till försvar och syftar till att dels ge den som berörs av en sådan rättsakt tillräckliga upplysningar för att kunna bedöma om den är välgrundad, eller om den eventuellt är behäftad med ett fel som gör att dess giltighet kan ifrågasättas vid unionsdomstolen, dels göra det möjligt för unionsdomstolen att pröva rättsaktens lagenlighet (dom av den 15 november 2012, rådet/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punkt 49, dom av den 18 februari 2016, rådet/Bank Mellat, C-176/13 P, EU:C:2016:96, punkt 74, och dom av den 11 juli 2007, Sison/rådet, T-47/03, ej publicerad, EU:T:2007:207, punkt 185).

77 Eftersom den berörde inte har rätt att höras innan ett initialt beslut om frysning av penningmedel antas, är det extra viktigt att motiveringsskyldigheten respekteras då den utgör dennes enda garanti för att, åtminstone sedan beslutet väl antagits, på ett ändamålsenligt sätt kunna använda de rättsmedel som står till vederbörandes förfogande för att bestrida beslutets lagenlighet (dom av den 15 november 2012, rådet/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punkt 51, dom av den 12 december 2006, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran/rådet, T-228/02, EU:T:2006:384, punkt 140, och dom av den 11 juli 2007, Sison/rådet, T-47/03, ej publicerad, EU:T:2007:207, punkt 187).

78 Det följer av den rättspraxis som nämnts i punkterna 75–77 ovan att motiveringsskyldigheten och den berördes motsvarande rätt att delges de specifika och konkreta skälen till upptagandet i de ifrågavarande förteckningarna syftar till att säkerställa, inte endast iakttagandet av rätten till försvar, utan även rätten till ett effektivt domstolsskydd.

79 I förevarande skadeståndstvist ska därför anmärkningen om åsidosättande av rätten till ett effektivt domstolsskydd, vilken sökanden framförde först i repliken, betraktas som en utveckling under förfarandets gång av den första grunden avseende åsidosättande av motiveringsskyldigheten och den berördes rätt att motta en delgivning av de specifika och konkreta skälen till upptagandet i de ifrågavarande förteckningarna (se punkt 74 ovan). Följaktligen kan denna anmärkning inte betraktas som en ny grund som sökanden har anfört för sent.

2) Huruvida, för det andra, argumentet angående rådets uteblivna åberopande av bevisningen framfördes för sent

80 Sökanden har kritiserat rådet för att det inte företedde den bevisning som understöder skälen till att bolaget togs upp i de omtvistade förteckningarna. I detta hänseende har sökanden åberopat sin skrivelse av den 23 november 2010 (se punkt 69 ovan). Sökanden har genom att argumentera på detta sätt väsentligen gjort gällande att rådet åsidosatte bolagets rätt att få tillgång till handlingarna i ärendet.

81 På denna specifika punkt ska det nämligen erinras om att tribunalen framhöll i punkt 19 i domen av den 7 december 2011, HTTS/rådet (T-562/10, EU:T:2011:716), att tribunalen uppgav inom ramen för redogörelsen för bakgrunden till tvisten att rådet när talan väcktes i mål T-562/10 i realiteten inte hade besvarat sökandens skrivelse av den 23 november 2010. I den domen begränsande emellertid tribunalen sedan sin prövning till att endast avse grunden om bristfällig motivering, således utan att ta ställning till den andra grunden vilken rörde iakttagandet av reglerna om rätten att få tillgång till handlingarna i ärendet.

82 Sökanden har dock inte i sin ansökan bestritt rådets avslag på bolagets begäran om tillgång till handlingarna i ärendet och även om anmärkningen har framställts som om den avsåg ett eventuellt åsidosättande av rätten till ett effektivt domstolsskydd, kan den enligt artikel 84.1 i rättegångsreglerna inte tas upp till sakprövning eftersom den utgör en ny grund som inte föranleds av rättsliga eller faktiska omständigheter som framkommit först under rättegången.

83 Eftersom dessa invändningar av processrättslig karaktär har underkänts är det lämpligt att övergå till prövningen i sak av sökandens första grund.

3) Prövning av den första grunden

84 Då de argument som parterna har framfört angående denna grund har sammanfattats i punkterna 67–70 ovan, räcker det att här erinra om att enligt förordning nr 668/2010, var skälet till att HTTS togs upp i bilaga V till förordning nr 423/2007 att det ”[h]andla[de] på HDSL:s vägnar i Europa”. Bolaget HDSL var för sin del uppfört i de omtvistade förteckningarna med motiveringen att det ”[h]andla[de] på IRISL:s vägnar genom att utföra containeroperationer med fartyg som äg[de]s av IRISL”. Enligt förordning nr 961/2010 slutligen, var skälet till att HTTS togs upp i bilaga VIII till nämnda förordning att det ”kontrollera[des] av och/eller agera[de] på uppdrag av IRISL” (se punkt 4 ovan).

85 Med hänsyn till vad som anförts om skälen till upptagandet i förteckningarna, vad beträffar åsidosättandet av skyldigheten att motivera varför sökanden togs upp i den förteckning som bifogats förordning nr 668/2010, ska det först konstateras att sökanden uppenbarligen har missuppfattat domen av den 7 december 2011, HTTS/rådet (T-562/10, EU:T:2011:716). Denna dom rör nämligen endast giltigheten av förordning nr 961/2010, i vilken sökandens namn hade upptagits i den förteckning som bifogats förordningen vilket hade beslutats genom förordning nr 668/2010 och tribunalen inte alls tog ställning till huruvida motiveringen till att sökanden ursprungligen togs upp i förteckningen var otillräcklig. En läsning av domskälen i denna dom är för övrigt i den meningen redan i sig tillräcklig. Punkt 39 i denna dom har nämligen följande lydelse:

”Rådet förefaller därför ha åsidosatt motiveringsskyldigheten enligt artikel 296 andra stycket FEUF och artikel 36.3 i förordning nr 961/2010. Den första grunden [angående avsaknad av motivering] framstår följaktligen som välgrundad och talan ska således bifallas på den grunden.”

86 Eftersom sökanden inte har bestritt lagenligheten av förordning nr 668/2010 via en talan om ogiltigförklaring (se punkt 3 ovan), ankommer det i vart fall på sökanden att bevisa, inom ramen för förevarande skadeståndstalan, att denna restriktiva åtgärd är rättsstridig, vilket utgör ett villkor för att tribunalen – under förutsättning att de övriga villkoren för att unionens skadeståndsansvar ska aktualiseras är uppfyllda, vilket inte har styrkts – ska kunna förplikta rådet att ersätta den skada som sökanden har åberopat (se punkt 29 ovan). Den hänvisning som sökanden har gjort i det aktuella fallet till domen av den 7 december 2011, HTTS/rådet (T-562/10, EU:T:2011:716) (se punkt 67 ovan) kan inte läggas till grund för slutsatsen att villkoret om en tillräckligt klar rättsstridighet är uppfyllt vad angår det ursprungliga upptagandet av sökanden i förteckningarna genom förordning nr 668/2010, då denna rättsakt i avsaknad av en talan om ogiltigförklaring i gengäld måste presumeras vara lagenlig till dess att motsatsen bevisats.

87 Vad därefter gäller förordning nr 961/2010, är det utrett att tribunalen ogiltigförklarade denna rättsakt genom domen av den 7 december 2011, HTTS/rådet (T-562/10, EU:T:2011:716), såvitt angår sökanden, på grund av den bristfälliga motiveringen till att bolaget hade tagits upp i den förteckning som bifogats förordningen.

88 När det nu rör sig om aktualiserandet av unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar, vilket i förekommande fall är en följd av att denna förordning ogiltigförklaras, framgår det av fast rättspraxis att en bristfällig motivering av en rättsakt i princip inte kan ge upphov till skadeståndsansvar för unionen (dom av den 11 juli 2007, Sison/rådet, T-47/03, ej publicerad, EU:T:2007:207, punkt 238).

89 Därmed måste i vart fall den ifrågavarande restriktiva åtgärdens lagenlighet i samband med förevarande skadeståndstalan även bedömas mot bakgrund av de senare skäl som rådet angav i sitt beslut 2012/35/Gusp (EU) av den 23 januari 2012 om ändring av beslut 2010/413/Gusp om restriktiva åtgärder mot (EUT L 19, 2012, s. 22). I detta beslut bibehölls sökanden i den förteckning som bifogats rådets beslut 2010/413/Gusp av den 26 juli 2010 om restriktiva åtgärder mot Iran och om upphävande av gemensam ståndpunkt 2007/140/Gusp (EUT L 195, 2010, s. 39) med stöd av följande skäl:

”Kontrolleras av IRISL och/eller agerar på IRISL:s vägnar. HTTS är registrerat på samma adress som IRISL Europe GmbH i Hamburg, och dess huvudman … Ba[t]eni var tidigare anställd av IRISL.”

90 Dessa kompletterande skäl gör det faktiskt möjligt, inom ramen för förevarande talan om ersättning för den skada som sökanden påstått sig ha lidit under perioden från den 26 juli 2010 till den 23 januari 2012, dels för sökanden att förstå skälen till att bolaget var uppfört i de omtvistade förteckningarna under denna period, dels för tribunalen att göra en samlad bedömning av de orsaker som enligt parterna låg till grund för den skada som sökanden anser sig ha lidit under den ovannämnda perioden.

91 Mot bakgrund av vad som anförts ovan kan talan inte vinna bifall såvitt avser denna grund.

92 Talan ska således ogillas i sin helhet utan att det är nödvändigt vare sig att undersöka huruvida de övriga villkoren för aktualiserande av unionens skadeståndsansvar är uppfyllda eller att ta ställning till invändningen om rättegångshinder på grund av preskription.

93 Under dessa förhållanden behöver inte sökandens begäran om hörande av bolagets verkställande direktör och enda bolagsman som en åtgärd för processledning beviljas.

IV. Rättegångskostnader

94 Enligt artikel 134.1 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

95 Med tillämpning av artikel 138.1 i rättegångsreglerna ska de intervenerande institutionerna bära sina rättegångskostnader.

96 Rådet har yrkat att sökanden ska förpliktas att bära sina rättegångskostnader och ersätta rådets rättegångskostnader. Eftersom sökanden har tappat målet, ska rådets yrkande bifallas. Vidare ska kommissionen bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen)

följande:

1) Talan ogillas.

2) HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH ska bära sina rättegångskostnader och ersätta de rättegångskostnader som uppkommit för Europeiska unionens råd.

3) Europeiska kommissionen ska bära sina rättegångskostnader.

Frimodt Nielsen Forrester Perillo

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 13 december 2017

Underskrifter

Innehållsförteckning

I. Bakgrund till tvisten 2

II. Förfarandet och parternas yrkanden 3

III. Rättslig bedömning 4

A. Föremålet för talan 4

B. Det rättegångshinder som bygger på att sökandens skadeståndstalan är preskriberad 5

C. Prövning i sak 5

1. Inledande synpunkter på rättspraxis bedömningskriterier i samband med en skadeståndstalan 6

2. Den andra grunden: Åsidosättande av de materiella villkoren för upptagande i förteckningarna 6

a) Parternas argument 6

b) Tribunalens bedömning 7

3. Huruvida motiveringsskyldigheten har åsidosatts 11

a) Parternas argument 11

b) Tribunalens bedömning 12

1) Huruvida, för det första, argumentet om åsidosättande av rätten till ett effektivt domstolsskydd framfördes för sent 12

2) Huruvida, för det andra, argumentet angående rådets uteblivna åberopande av bevisningen framfördes för sent 13

3) Prövning av den första grunden 14

IV. Rättegångskostnader 15